



فصلنامه علمی زبان پژوهی دانشگاه الزهراء(س)

سال چهاردهم، شماره ۴۲، بهار ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات ۲۶۹-۲۷۶

## نمود دستوری در فارسی بر پایه نظریه صرف توزیعی<sup>۱</sup>

### گوهر شریفی<sup>۲</sup>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۳/۰۳

#### چکیده

نمود، نظامی دستوری است که با زمان در پیوند است و بر اساس آن، گوینده می‌تواند چگونگی توصیف ماهیت زمانی یک موقعیت را بروگزیند. جایگاه ساختاری نمود و تعامل آن با فرافکن‌های نقش‌نمای دیگر بر پایه نظریه تحوبنیاد صرف توزیعی، موضوعی است که در این پژوهش به آن پرداخته می‌شود. با فرض اینکه گروه فعلی در زبان فارسی، دارای ساختاری سه‌لایه‌ای است و گروه ریشه، گروه فعلی کوچک و گروه جهت را در بر دارد، و با استناد به فرایندهای پسانحومی ادغام صرفی و هم‌جوشی که صرف توزیعی به آن قائل است، نشان خواهیم داد که فرافکن نمود بر فراز فرافکن جهت و ذیل فرافکن زمان قرار دارد. افزون بر این، همین فرایندهای پسانحومی نشان می‌دهند که فرافکن نمود ناقص نسبت به نمود کامل، رابطه نزدیک‌تری با فعل دارد.

**واژه‌های کلیدی:** صرف توزیعی، گروه جهت، گروه فعلی کوچک، نمود کامل، نمود ناقص

<sup>۱</sup> شناسه دیجیتال (DOI): 10.22051/jlr.2021.34238.1963

<sup>۲</sup> دانش‌آموخته دکتری تخصصی زبان‌شناسی همگانی، گروه زبان‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران؛ Sharifi.g@ut.ac.ir

## ۱. مقدمه

کامری (Comrie, 1976, p. 3) نمود را مقوله‌ای گوینده‌بناid تلقی کرده و آن را روش‌های مختلف نگریستن به ساختار زمانی یک موقعیت می‌داند. به گفته‌ی وی، زمان دستوری و نمود، هر دو به زمان اشاره می‌کنند. زمان، این عمل را به صورت بروون موقعیتی و اشاری انجام می‌دهد، در حالی که نمود، یک نوع زمان درون موقعیتی و غیر اشاری را نشان می‌دهد. به این ترتیب، می‌توان گفت نمود بر روی انجام فعل دلالت دارد و اطلاعات مربوط به کامل شدن، استمرار و تداوم فعل را در بر دارد. هر چند زبان‌شناسان در به دست دادن تعریفی جامع از نمود و تعیین مرز افراق آن با زمان هم سخن نیستند، ولی گویا همه به باور مشترکی درباره برخی از تفاوت‌های آشکار این دو مقوله رسیده‌اند. نخست آنکه، زمان مقوله‌ای اشاره‌گر است، اما نمود چنین نیست. افزون بر این، نمود پیوندی ذاتی با محمول یک گزاره دارد و معنای آن، بخشی از معنی گزاره‌ای به شمار می‌رود (مانند کامل شدن، نقص ماندن یا استمرار یک رخداد). در مقابل، معنایی که از طریق زمان انتقال می‌یابد، جزئی از معنای گزاره‌ای جمله نیست (Lyons, 1996. p. 322). این مقوله به شیوه‌های مختلفی، تظاهر می‌یابد که از آن‌ها به نام‌های نمود دستوری، نمود واژگانی و نمود بافتی یاد می‌شود.

تفاوت نمود واژگانی و دستوری در این است که در نمود واژگانی، مفهوم نمود از معنی فعل ناشی می‌شود. در این نوع نمود، از مفاهیمی همچون لحظه‌ای یا تداومی بودن و آغازی یا پایانی بودن فعل بهره گرفته می‌شود. ولی در نمود دستوری، نشانه‌ای تصریفی در ساختار فعل به کار می‌رود که بیان گر آن نمود ویژه است. نمود دستوری شامل نمود کامل<sup>۱</sup> و ناقص<sup>۲</sup> است. نمود کامل، موقعیتی کامل همراه با نقطه شروع و پایان آن را بیان می‌کند و نمود ناقص، ساختار درونی یک موقعیت را، بدون اشاره به آغاز و پایان آن، نشان می‌دهد (Comrie, 1976). اما جایگاه ساختاری آن کجاست؟ چه ارتباطی با فرافکن زمان دارد؟ جایگاه نحوی فرافکن نمود و رابطه ساختاری آن با فرافکن زمان، بر پایه نظریه نوبنیاد صرف توزیعی موضوعی است که در این پژوهش به آن می‌پردازیم. صرف توزیعی نظریه‌ای در درون برنامه کمینه گر است که با قائل شدن به فرایندهای نحوی و پسانحوي، فقط نحو را مسئول تولید همه ساختهای نحوی و صرفی می‌داند.

در این پژوهش بر آنیم تا با استناد به فرایندهای پسانحوي ادغام صرفی و همجوشی که صرف توزیعی برای تولید ساختهای آن قائل است، جایگاه نحوی این فرافکن و رابطه ساختاری آن را

---

<sup>1</sup> perfect

<sup>2</sup> imperfect

با فرافکن زمان بررسی کنیم. در این پژوهش، در پی یافتن پاسخی برای این دو پرسش هستیم. نخست اینکه، فرافکن نمود چه رابطه ساختاری با فرافکن زمان دارد؟ دوم آنکه، فرافکن نمود کامل و نمود ناقص دارای چه رابطه سلسله‌مراتبی با یکدیگر هستند؟ برای پاسخ به این پرسش‌ها، دو فرضیه را بدین قرار در نظر می‌گیریم: نخست، فرافکن نمود از نظر ساختاری، پائین‌تر از فرافکن زمان قرار دارد. دوم، نمود ناقص نسبت به نمود کامل، رابطه نزدیک‌تری با فعل دارد.

## ۲. پیشینه بررسی‌های نمود در فارسی

مقولة نمود در فارسی، در چارچوب نظریه‌های متفاوتی مورد بررسی قرار گرفته است. بیشتر پژوهش‌های مرتبط با نمود در فارسی، به نمود واژگانی اختصاص یافته است. ابوالحسنی‌چیمه (Abolhassani Chime, 2011) نمود واژگانی و انواع آن را بررسی کرده است. وی ضمن تفکیک نمود واژگانی به نمود ایستا و پویا، بر این باور است نمود واژگانی در ترکیب با نمود دستوری، ارزش‌های نمودن گوناگون ولی منظمی را به دست می‌دهد که بدون در نظر گرفتن آن، این ارزش‌ها به بی‌قاعدگی و بی‌نظمی می‌انجامد. داوری (Davari, 2014) نمود تکمیلی را در چارچوب دستوری شدگی بررسی کرده است. وی پس از معرفی فعل معین «رفتن» در نقش نمود نمای تکمیلی در زبان فارسی، تحول فعل حرکتی «رفتن» را نمونه‌ای از دستوری شدگی می‌داند. بزرگ و کریمی‌دوستان (Barzegar, & Karimi Doustan, 2017) پس از بررسی افعال مرکب مشتق از صفت رایج در زبان فارسی و قرار دادن آن‌ها در معرض آزمون‌های کرانمندی، نشان می‌دهند که تبیین کرانمندی این دسته از افعال، فقط از طریق بررسی ساخت قیاسی صفت و درجه‌پذیری آن و نیز در نظر گرفتن ویژگی‌های بافتی امکان‌پذیر است. غنچه‌پور و احمدی‌پور اناری (Ghonchepour, & Ahmadipoor Anari, 2020) با بررسی نمود واژگانی افعال، ضمن کافی ندانستن رویکردهای سنتی، با بهره‌گیری از رویکرد سنجه‌ای به همراه مشخصه‌های سنتی، افعال و رویدادها را دسته‌بندی می‌کنند. نمود دستوری نیز در برخی آثار در چارچوب نظریه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. از آن جمله، رضایی (Rezaei, 2012) نمود استمراری را به عنوان مقوله‌ای تصریفی مرتبط با فعل و شیوه‌های ظاهر آن را به صورت دستوری، معنایی و واژگانی بررسی کرده است. دستلان و همکاران (Dastlan et al., 2016)، نمود دستوری را از منظر شناختی دستوری شدگی با بهره‌گیری از رویکرد بسط استعاری با استفاده از شواهد تاریخی و نمود واژگانی را با استفاده از مؤلفه‌های نمودی مطالعه کرده‌اند.

درزی و جعفری (Darzi, & Jafari, 2019) نمود دستوری را بر پایه نظریه کمینه‌گرای چامسکی (Chomsky, 1998) و صرف توزیعی از منظر هندسه مشخصه‌ها بررسی کرده‌اند.

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که نمود در فارسی دارای مشخصه‌های [رویداد] و [غیر اتمی] است. بر این اساس، ارزش پیش‌فرض نمود در فارسی، نمود تام است و نمود ناقص، به صورت نشان‌دار و با واحد واژگاهی «می» بازنمون می‌شود. فرافکن نمود و رابطه ساختاری این فرافکن با دیگر فرافکن‌های دخیل در ساخت جمله در فارسی تا کنون از منظر رویکرد صرف توزیعی مورد بررسی قرار نگرفته است. این پژوهش بر آن است تا جایگاه ساختاری فرافکن نمود را از منظر نظریه صرف توزیعی بررسی کرده و ارتباط ساختاری آن را با فرافکن زمان و فرافکن فعلی دریابد.

### ۳. مبانی نظری

صرف توزیعی نظریه‌ای در برنامه کمینه‌گر است که در آغاز دهه ۱۹۹۰، در آثار هله و مرنتر (Halle & Marantz, 1993) و نویر (Noyer, 1990)، هله (Halle, 1991) و پستسکی (Pesestky, 1995) پدیدار شد، قواعد حاکم بر ساخت واژه همان قواعد حاکم بر ساخت‌های نحوی است. صرف توزیعی ادعا می‌کند که نحو تنها سامانه زاینده‌ای است که مسئول اشتراق تمام ساخت‌های مرکب است. بخش نحوی دستور، ساخت‌های نحوی را تولید می‌کند. این ساخت‌های نحوی، پس از بازنمون<sup>۱</sup>، با دسته‌ای از فرایندهای آوایی و معنایی روبرو می‌شوند (Embick, 2015. P. 1).

برخلاف نظریه‌های واژه‌گرا، در صرف توزیعی آن‌چه تحت عملکرد فرایندهای نحوی قرار می‌گیرد، واژه نیست؛ بلکه «مشخصه» است و واژه نتیجه درج واحدهای آوایی صرفی در گره‌های نحوی پایانی و ترکیب آن‌ها در بخش آوایی و صرفی دستور است. در یک اشتراق، هر گره پایانی متشکل از یک یا چند مشخصه تعبیرپذیر است. اکنون این گره‌ها نیازمند محتوا و واجی‌اند تا بتوانند تلفظ شوند. در این نظریه، محتوا واجی توسط بخشی از دستور به نام «واژگاه» فراهم می‌شود. واژگاه فهرست ایستایی از عناصر است که وظيفة فراهم کردن محتوا واجی را بر عهده دارد تا به این ترتیب، مشخصه‌های تعبیرپذیر که در گره‌های پایانی اشتراق حضور دارند، تظاهر یابند و اشتراق به مرحله تلفظ درآید. عناصری که در این فهرست قرار دارند، واحدهای واژگاهی<sup>۲</sup>، یا به کوتاه سخن واژ<sup>۳</sup>، نامیده می‌شوند و ارتباط آوا و معنی را در زبان مورد نظر نشان می‌دهند. بنابراین، واژگاه فهرستی از نشانه‌های موجود در یک زبان است که برای نشان دادن ماهیت مشخصه‌ای نحو مورد استفاده قرار می‌گیرد (Siddiqi, 2009. p. 8). پس از بازنمون،

<sup>1</sup> spell out

<sup>2</sup> vocabulary

<sup>3</sup> vocabulary Items

<sup>4</sup> VI

جایی وجود دارد که «واژه‌ها» (یعنی ارتباط آوا و معنی) از طریق فرایند درج واژ<sup>۱</sup>، وارد اشتقاد می‌شوند (همان، ۱۴). در صرف توزیعی تمام ساختهای مرکب، یعنی تمام ساختهایی که شامل بیش از یک تکوازند، هر زمان که به کار برده شوند، به صورت نحوی مشتق می‌شوند. به بیان دیگر، هر واژه یا هر گروه، هر زمان که به کار برده شود، «ساخته می‌شود». این رویکرد، رویکرد تجزیه‌گر<sup>۲</sup> است (Embick, 2015, p. 17).

در همه نظریه‌هایی که به تعامل صرف و نحو قائلند، مفهوم «هسته مرکب»<sup>۳</sup> اهمیت ویژه‌ای دارد. هسته مرکب شامل دو یا چند تکواز است که از طریق فرایند وندافرایی با یکدیگر ترکیب شده‌اند. برای نمونه، ریشه و هسته‌های X و Y در ساخت نحوی (الف)، می‌توانند با هم ترکیب شده و یک هسته مرکب را به صورت (ب) تشکیل دهند:



شکل ۱ :

ب. هسته مرکب

الف. ساختار

(Embick, 2015, p. 23, 13-14)

### ۳.۱. فرایندهای صرفی در صرف توزیعی

صرف توزیعی از آن جاکه هم نظریه‌ای نحوی و هم نظریه‌ای صرفی است، برای تبیین رفتار صرفی به دسته‌ای از فرایندهای صرفی قائل می‌شود. عمدۀ این فرایندها پس از بازنمون یا بین بازنمون و سطح صورت آوایی رخ می‌دهند. برخی از این فرایندها مشتمل اند بر ادغام صرفی، همجوشی<sup>۴</sup> و گستت<sup>۵</sup>:

<sup>1</sup> vocabulary insertion

<sup>2</sup> decompositionalist

<sup>3</sup> complex head

<sup>4</sup> fusion

<sup>5</sup> fission

### ۱.۱.۱ ادغام صرفی

قواعد نحوی قادرند ساخت نحوی اشتراق را فراهم آورند. اکنون این ساخت نحوی باید به صورت ساخت صرفی ظاهر یابد. مرنتر (Marantz, 1984) نخستین فردی بود که ادغام صرفی را به عنوان راهی برای ایجاد ساخت صرفی پیشنهاد کرد. به باور وی (همان) رابطه بین دو گره نحوی می‌تواند به وسیلهٔ وندافرایی این دو گره ظاهر یابد. مرنتر (Marantz, 1988, p. 261) ادغام صرفی را این چنین معرفی می‌کند: «در هر سطحی از بازنمایی نحوی، رابطهٔ میان X و Y می‌تواند با وندافرایی هستهٔ واژگانی X به هستهٔ واژگانی Y جایگزین شود». در واقع در ادغام صرفی، یک تکواز انتزاعی که به صورت یک وند ظاهر می‌باشد: گاهی به صورت وندافرایی ظاهر شده و اتصال در خط می‌تواند دو نتیجه را در پی داشته باشد: گاهی به صورت وندافرایی تکواز انتزاعی که در خط، مجاور یکدیگرند (Bobaljik, 1999, P. 24). بوبالیک<sup>۱</sup> (Siddiqi, 2009) از ادغام صرفی با عنوان «ادغام تحت مجاورت»<sup>۲</sup> یاد می‌کند که از طریق آن، عناصری که در ساخت نحوی مجاور یکدیگرند، یک گره نحوی را اشغال می‌کنند. چنین فرایندی را می‌توان در اتصال گره زمان به هستهٔ فعل در زبان انگلیسی دید. فاو (Pfau, 2009, p. 72) نیز بیان می‌کند که ادغام صرفی، مانند حرکت هسته به هسته، از هسته‌های موجود در گروههای مستقل، یک واژه جدید می‌سازد، اما این هسته‌های مستقل در این واژه تازه ساخته شده، به صورت تکوازهای جداگانه باقی می‌مانند.

### ۱.۲. همجوشی و گستالت

همجوشی برای تبیین مواردی به کار می‌رود که مشخصه‌های صوری چند گره پایانی، همگی در یک واحد واژگاهی ظاهر می‌باشد. برای نمونه، در انگلیسی مشخصه‌های زمان و شخص و شمار، همگی به وسیلهٔ یک تکواز بیان می‌شوند. به این ترتیب، در این زبان، مشخصه‌های [Pres]<sup>۳</sup> و [Sing]<sup>۴</sup> همگی توسط تکواز S- بیان می‌شوند. در واقع، آن‌چه فرایند همجوشی انجام می‌دهد، این است که مشخصه‌های چند گره مختلف را به یک هسته ساده که شامل تمام مشخصه‌های آن هسته مرکب است، کاهش می‌دهد (Siddiqi, 2009, p. 24). چون فرایند همجوشی مشخصه‌های دو گره پایانی را در یک گره ترکیب می‌کند، در نتیجه، فقط یک واحد واژگاهی می‌تواند در این گره تازه ساخته شده درج شود. اکنون گره جدید دارای مشخصه‌های هر دو گره

<sup>1</sup> J. Bobaljik

<sup>2</sup> merger under adjacency

همجوش شده است. این امر کاهش واحدهای واژگاهی را به دنبال دارد. در واقع، ادغام صرفی، دو گرمه را با یکدیگر ترکیب می‌کند، اما در همجوشی، مشخصه‌ها به هم «جوش می‌خورند». بر عکس همجوشی، فرایند گسست است. گسست، یک جایگاه را به چندین جایگاه می‌شکند. رایج‌ترین کاربرد گسست در صرف توزیعی، گسستن مشخصه‌های شخص و شمار از یکدیگر است، زیرا فرض شده است که جایگاه بنیادین آن‌ها، گره‌های نحوی مجاز است. مرنتز (Marantz, 1997) و نویر (Noyer, 1997) از این سازوکار بهره می‌گیرند تا گرمه AGR را به چندین هسته مجزا بشکنند، به گونه‌ای که هر هسته شامل یک مشخصه مستقل است (Siddiqi, 2009, p. 24).

از دید فاو (Pfau, 2009, p. 74) این دسته از فرایندهای صرفی، گره‌های پایانی موجود در ساخت نحوی را پس از نحو و پیش از درج واژه دست‌کاری می‌کنند. به باور فاو (همان، ۶۵) در تشکیل ساختار صرفی نحوی یک پاره‌گفتار، چندین سازوکار دخیل است. برای نمونه، در نحو، حرکت هسته نقش مهمی را در ایجاد ساختارهای صرفی نحوی مرکب ایفا می‌کند. در سطح پسانحومی نیز چندین فرایند ساخت‌گردن حضور دارند و در ساخت نحوی تغییراتی را ایجاد می‌کنند.

## ۳.۲. واژگونگی<sup>۱</sup>

گاهی بین مشخصه‌های انتزاعی و گره‌هایی که توسط واحدهای واژگاهی بازنمایی می‌شود، عدم انطباق به چشم می‌خورد. یکی از نمونه‌های این عدم انطباق، واژگونگی است؛ در واقع، گاهی رابطه بین نحو و بازنمایی واجی، رابطه‌ای یک‌به‌چند است. واژگونگی را برای هر دو دسته از تکوازهای، یعنی هم تکوازهای دستوری و هم ریشه‌می‌توان در نظر گرفت. در صرف توزیعی سنتی، واژگونگی با استفاده از قواعد ترمیمی تبیین می‌شد، ولی در انگاره‌های متاخر صرف توزیعی، این پدیده با استفاده از فرایندهای ادغام صرفی و همجوشی تبیین می‌شود. از دید Trommer<sup>۲</sup> (Trommer, 2016; 2002) واژگونگی بافتی با محدودیت مجاورت موضعی<sup>۳</sup> روبه‌رو است. شرط مجاورت موضعی، این محدودیت بافتی را به واحدهای واژگاهی تحمیل می‌کند که فقط به هسته‌های نحوی مجاور خود پیونددند. امیک (Embick, 2010; 2012) نیز واژگونگی بافتی را نیازمند مجاورت خطی می‌داند. برای نمونه، در فارسی، دسته‌ای از فعل‌ها همچون «آموختن»، «ساختن» و «پختن» هنگامی که تحت سازه فرمانی گرھی با مشخصه [Dental+] قرار می‌گیرند، تحت عملکرد این

<sup>1</sup> allomorphy

<sup>2</sup> J. Trommer, J.

<sup>3</sup> local adjacency

قواعد واقع می‌شوند و افزون بر واژگونه‌های «آموز»، «ساز» یا «پز»، واژگونه‌هایی مانند «آموخت»، «ساخت» و «پُخ» را نیز تولید می‌کند.

امیک (3) (Embick, 2010, p. 3) با بهره‌گیری از فرضیه موضعی بودن<sup>۱</sup>، سه قاعده را برای واژگونگی بیان می‌کند.

### قواعد حاکم بر واژگونگی

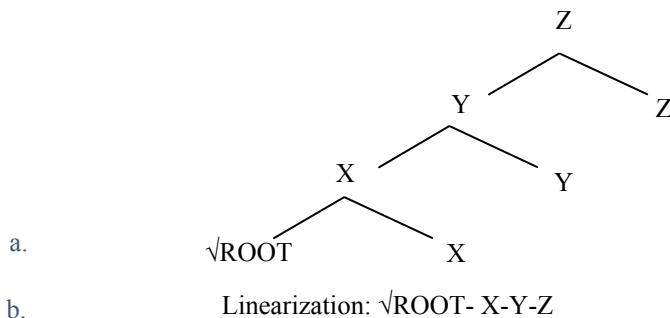
الف. درج واژ از درون به بیرون پیش می‌رود.

ب. واژگونگی بافتی، نیازمند مجاورت خطی است.

پ. دو گره فقط زمانی می‌توانند یک‌دیگر را برای اهداف واژگونگی بینند که هر دو

در یک چرخه یکسان فعل باشند.

یک هسته مرکب را در نظر می‌گیریم:



شکل ۲: ساخت هسته مرکب (Embick, 2010, p. 3)

بر مبنای قانون نخست، درج واژ ابتدا در X اتفاق می‌افتد، سپس در Y و بعد در Z واحد واژگاهی در نقطه Y هم می‌تواند مشخصه‌های واجی و صرفی نحوی X را بینند و هم به بیرون نگاه داشته باشد تا تنها مشخصه‌های صرفی نحوی Z را بینند. به کوتاه سخن، یک گره حساسیت درون سو<sup>۲</sup> به مشخصه‌های واجی یا صرفی نحوی و حساسیت بروند سو<sup>۳</sup> به مشخصه‌های صرفی نحوی دارد. قانون دوم می‌گوید که درج، مثلاً در نقطه X فقط متأثر از لریشه یا Y است، زیرا فقط لریشه و Y می‌توانند با X ترکیب شوند.

<sup>1</sup> locality hypothesis

<sup>2</sup> inward sensitivity

<sup>3</sup> outward sensitivity

#### ۴. جایگاه ساختاری نمود در چارچوب نظریه صرف توزیعی

در صرف توزیعی (Harley, 1995; Marantz, 1997) حوزه فعلی شامل هسته فعل کوچکی است که به ریشه مقوله فعلی اعطا می‌کند. صرف توزیعی به «فرضیه گروه فعلی کوچک شکافته» قائل است. بر اساس این فرضیه، گروه فعلی کوچک که بر فراز گروه فعل واژگانی قرار دارد، خود، متشکل از دو فرافکن است که عبارت اند از گروه فعلی کوچک و گروه جهت.<sup>۱</sup> صرف توزیعی چنین می‌پندارد که فقط ریشه‌های عریان با کمترین محتوای معنایی و بدون مشخصه‌گذاری نقشی یا مقوله‌ای، هسته فعل را تشکیل می‌دهند. در این رویکرد، برای تشکیل فعل، ریشه فعلی باید با هسته فعل ساز ترکیب شده و مقوله فعلی بیابد. از این رو، تصریف سپس در اشتراق به دست می‌آید.

هارلی (Harley, 2009) با استناد به این فرض که فعل کوچک هسته فعل ساز است، وندهای فعل ساز آشکاری مانند -ify و -ize را نمونه فعل کوچک می‌داند. این وندها با ریشه‌یا ستاک ترکیب شده و فعل‌هایی با خوانش سببی را تولید می‌کنند. هارلی (همان) این تعبیر از فعل کوچک را معادل هسته معرفی کننده موضوع بیرونی مورد نظر کرتزر (Kurtz, 1996; quoted in Harley, 1993; quoted in Hill & Kizer, 1993) و هیل و کیزر (Hill & Kizer, 2009) می‌داند که جهت<sup>۲</sup> نامیده شده بود. این هسته می‌تواند تعبیر کنش‌گر یا سبب‌ساز را به دنبال داشته باشد. وی نشان می‌دهد که عناصر فعل ساز محدود به محیط سببی نیستند و برای نمونه، در ساخت‌های آغازی نیز می‌توانند حضور داشته باشند. هارلی (Harley, 2009) با استناد به ساختواره اسم‌سازی در انگلیسی، به این نتیجه می‌رسد که هسته فعلی کوچک که هسته فعل ساز است، قادر به معرفی موضوع بیرونی نیست. از این رو، هم هسته معرفی کننده کنش‌گر و هم هسته حالت‌بخش، خارج از گروه فعلی کوچک واقع می‌شوند. در واقع، مجموعه [هسته گروه جهت، گروه فعلی کوچک است، نه گروه ریشه مقوله‌ختنی. انوشه و شریفی (& Anushe, 2018) به پیروی از هارلی (Harley, 2013) و با استناد به ساخت‌های سببی فارسی نشان می‌دهند که گروه فعلی در فارسی، ساختاری سه‌لایه‌ای است و سه لایه گروه ریشه، گروه فعلی کوچک و گروه جهت را در بر دارد. با این فرض، فرافکن نمود و تعامل آن با فرافکن زمان را در فارسی بررسی می‌کنیم.

<sup>1</sup> VoiceP

<sup>2</sup> Voice

#### ۴.۱. نمود کامل

به باور انوشه (Anushe, 2008; Anushe, 2015) و درزی و انوشه (Darzi & Anushe, 2010) فعل اصلی (فعل واژگانی یا سبک) در نحو از درون گروه فعلی کوچک بیرون می‌رود و به گرهی که مشخصه تعییرناپذیر تصریف، آن را بازیینی می‌کند، پیوسته می‌شود. به این ترتیب، گره بازیینی کننده این مشخصه‌ها در نمود کامل، هستهٔ فرافکن نمود کامل (AspP) است که حرکت فعل اصلی، منجر به تشکیل خوش فعلی تفکیک‌ناپذیر می‌شود (مانند «خورده بودم»). در واقع، هسته Perf که با فعل کمکی «have» در زبان انگلیسی و فعل کمکی «بودن» در زبان فارسی پر می‌شود، دارای دو مشخصه است: یکی مشخصه تعییرناپذیر [uInfl] که عامل بازیینی صورت صفت مفعولی است و دیگری مشخصه تعییرناپذیر [vP] که از طریق سازوکار حرکت و مطابقه با گره زمان، ارزش‌گذاری و بازیینی می‌شود. در ساخت گذشتۀ کامل، وند صورت کامل (در انگلیسی و «-ته/ده» در فارسی) که به سبب وجود گره Perf مجوز حضور می‌یابد، در هسته گروه ادات (Part) قرار می‌گیرد و در مسیر حرکت فعل به هسته گروه فعلی کوچک، با آن ادغام می‌شود. از این رو، در فارسی و دیگر زبان‌های دارای ارتقای فعل، حرکت فعل تا اولین هسته نقشی بیرون از گروه فعلی کوچک تداوم می‌یابد تا از این طریق، خوش فعلی (فعل اصلی / همکرد + فعل کمکی / وجہی) شکل بگیرد (Anushe, 2015). همپایه‌سازی و پرسش‌های تأییدی نشان می‌دهند که در ساخت نمود کامل، فعل اصلی یا سبک از درون گروه فعلی کوچک خارج شده و به هسته نقش‌نامی بالاتر منضم می‌شود:

۱. (الف) تو این نامه را نوشته بودی، [vP] نوشته بودی / \*نوشته / \*نبودی؟  
 (ب) علی با دوستش آشتبایی کرده بود، [vP] نکرده بود / \*نکرده / \*بود؟

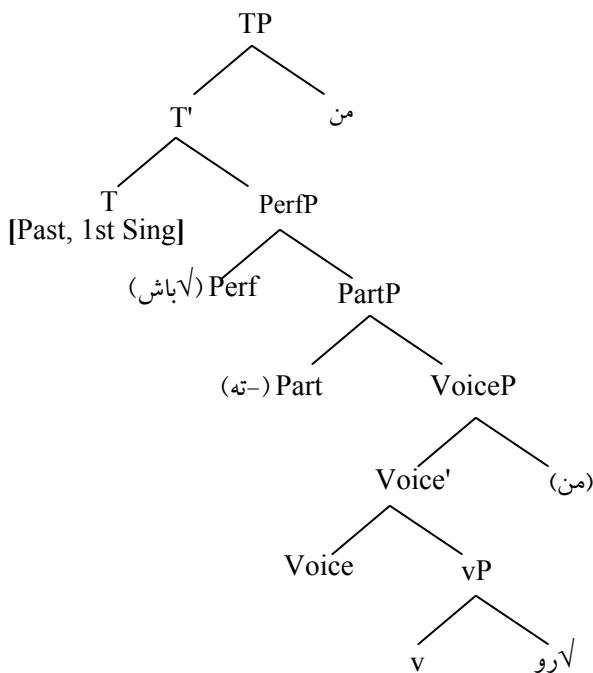
۲. (الف) تو این نامه را نوشته‌ای، من که [vP] نوشته‌ام.  
 (ب) علی با دوستش آشتبایی کرده (است)، [vP] نکرده (است)؟

همان گونه که در داده‌های بالا دیده می‌شود، حضور فعل کمکی «بودن» در ساخت نمود کامل، مانع از آن می‌شود که عنصر زمان بر روی فعل واژگانی یا سبک آشکار شود؛ در واقع، فعل واژگانی یا سبک، فقط وند صفت مفعولی را جذب کرده و در مقابل، این هسته نمود کامل است که مطابقه و تصریف زمان و شخص و شمار را جذب می‌کند.

۳. من رفته بودم.

همان گونه که پیش از این گفته شد، در تحلیل حاضر، بر پایه نظریه صرف توزیعی، گروه فعلی

را ساختاری سه‌لایه‌ای در نظر می‌گیریم که سه لایه گروه ریشه، گروه فعلی کوچک و گروه جهت را در بر می‌گیرد. به این ترتیب، گروه جهت (VoiceP) بالاترین لایه گروه فعلی را به خود اختصاص می‌دهد. فعل واژگانی یا سبک قرار است تا اولین هسته نقشی بیرون از گروه فعلی بالا رود تا خوشة فعلی تشکیل شود. هر چند پیش از این، وند تصیری اسم مفعول را دریافت کرده‌است. هم‌چنان که گفته شد، این وند معجز حضور خود را از هسته Perf دریافت کرده‌است. بنابراین، ساخت نحوی (۳) الف) را می‌توان برای جمله (۳) در نظر گرفت:

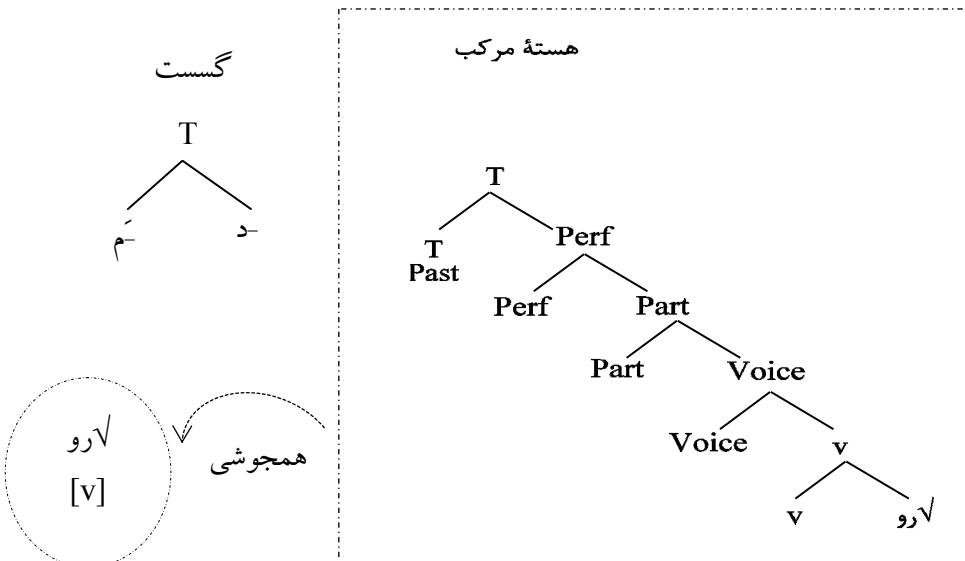


شکل ۳ الف: ساخت نحوی

در حوزه پسانحومی، ریشه «\(\sqrt{\text{باز}}\)

 ابتدا با V ادغام صرفی می‌شود و چون این فرایند از نوع اتصال است، برونداد آن، یک V دیگر خواهد بود. سپس این هسته مرکب با Voice ادغام صرفی شده و بار دیگر، Voice را تولید می‌کند. گره مرکب حاصل، با وند تصیری نمود کامل ((-ته)) ادغام شده و این وند را دریافت می‌کند. در ادغام صرفی دیگر، فعل کمکی «\(\sqrt{\text{باز}}\) باید وندهای مطابقه و شخص و شمار را دریافت کند. مشخصه‌های مطابقه و شخص و شمار در هسته T حضور دارند. بنابراین، این هسته با هسته نمود، ادغام صرفی می‌شود. این در حالی است که پیش از این ادغام، هسته تصیری که دارای دو مشخصه شخص و شمار و زمان است، طی فرایند پسانحومی گستالت شده است.

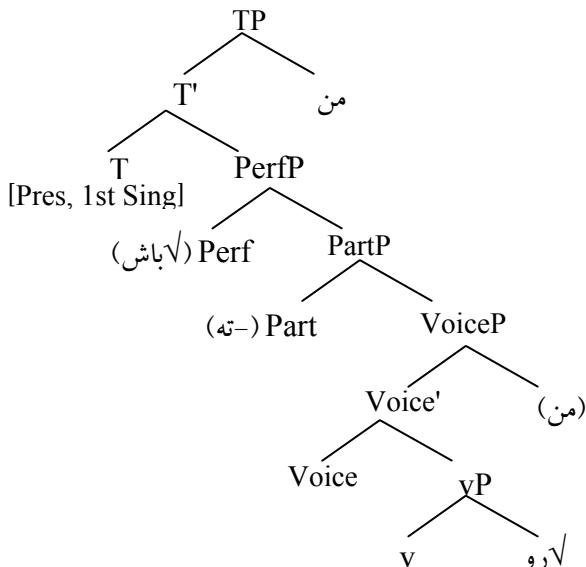
به این دو گره گستته می‌شود تا در درج واژه، هر یک، با واژه جداگانه‌ای نشان داده شود. سپس این گره گستته شده با دارا بودن مشخصه‌های [Past] و [Sing<sup>1st</sup>] با ریشه «باش» در هسته Perf ادغام صرفی می‌شود. بنابراین، گره مرکبی به این صورت تشکیل می‌شود: [[رو+Part+Voice+v+] باش+Past+م]]. ریشه «ارو» دارای دو واژگونه است: «رو» و «رف». آنوشه (Anushe, 2018) در چارچوب نظریه صرف توزیعی به درستی نشان می‌دهد که فقط یک نوع وند گذشته در فارسی وجود دارد که مشتمل اند بر تناوب خودکار «-د/-ت». در این تحلیل، اهل زبان نخست ناگیری نیستند وندهای متعدد زمان گذشته را حفظ کنند و بدانند هر ریشه، کدام وند را می‌پذیرد و دوماً انتخاب میان دو گونه «-د/-ت» به صورت خودکار و بر مبنای واپسین واج ریشه انجام می‌گیرد. تنها اطلاعاتی که گویشوران باید به حافظه بسپارند، واژگونه‌های مختلف ریشه است. هسته، بافت آوایی [Dental+] را فراهم می‌کند. به این سبب، از میان دو واژگونه «رو» و «رف» که واژگونه‌های ریشه «باش» به شمار می‌آیند، واژگونه «رف» درج می‌شود. همان گونه که گفتیم، هسته نمود کامل که با ریشه «باش» پر شده است نیز با هسته T ادغام صرفی می‌کند. در این محیط، از میان واژگونه‌های مختلف «باش»، واژگونه «بو» درج می‌شود. همان گونه که دیده می‌شود، واژگونگی بر اساس مجاورت خطی پیش می‌رود. ریشه مقوله‌خنثی و عنصر مقوله‌ساز ۷ یکی از این فرایندهاست. در نتیجه این فرایند، ریشه صاحب مقوله فعلی می‌شود.



شکل ۳ ب: ساخت پسانحوي

همان گونه که هسته نمود کامل با هسته زمان با مشخصه [Pres] ادغام صرفی کند، جمله‌هایی با ساختار حال کامل تولید می‌شود:

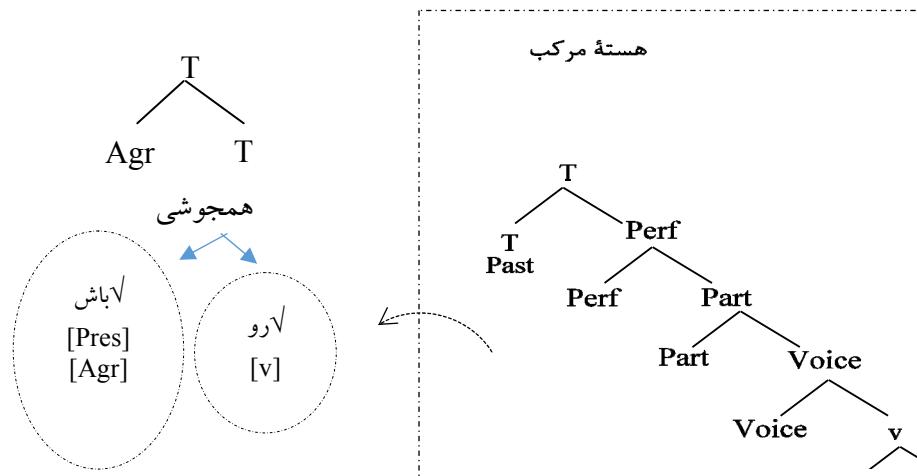
۴. من رفته‌ام.



شكل ۴ الف: ساخت نحوی

در این ساخت نیز پس از تشکیل گره مرکب  $\sqrt{\text{رو}+\text{Part}+\text{Voice}+\text{v}+\text{M}}$  ریشه « $\sqrt{\text{رو}}$ » و عنصر مقوله‌ساز  $\text{V}$  همجوشی می‌کند تا مقوله فعلی بگیرد و یک گره ساده را ایجاد کند. افزون بر این، همان گونه که می‌بینیم، برای ریشه « $\sqrt{\text{باش}}$ »، واژگونه « $\text{آم}$ » درج شده است. انتخاب این واژگونه، نتیجه همجوشی ریشه « $\sqrt{\text{باش}}$ » و دو هسته گسترشده [Pres] و [1<sup>st</sup> Sing] است. بنابراین، پس از بازنمون، چنین ساختی ایجاد می‌شود.

### گسست



شکل ۴ ب: ساخت پسانحومی

بر مبنای این تحلیل، برخلاف دستور سنتی، در تحلیل حاضر آنچه در دستورهای سنتی، وجه وصفی («رفته بودم») خوانده می‌شود، نتیجه بازبینی مشخصه تصریف بر روی فعل واژگانی یا سبک است.

### ۴. نمود ناقص

ساختهایی که در زبان فارسی نشان‌گر نمود ناقص یا استمراری‌اند، با ظاهر پیشوند «می» بر ستاک حال یا گذشتۀ فعل شکل می‌گیرند.

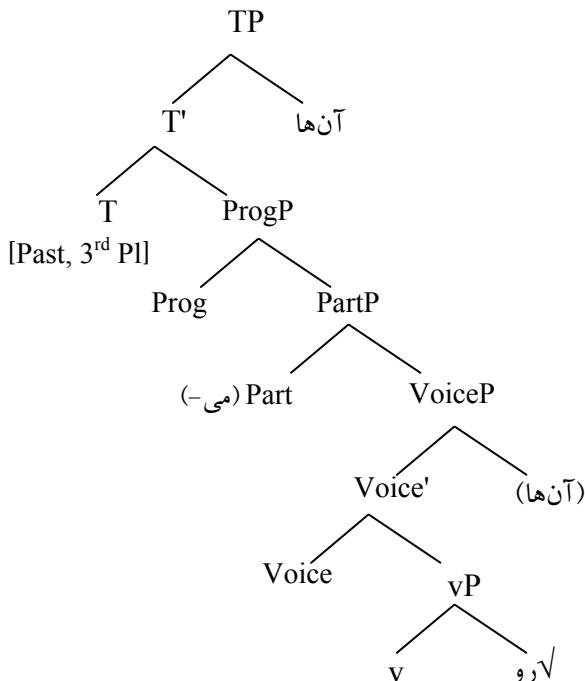
۵. الف) علی نامه می‌نویسد.

ب) علی نامه می‌نوشت.

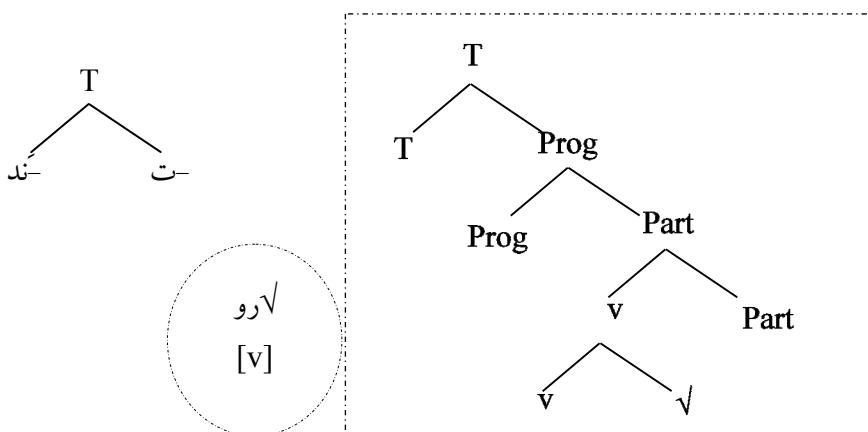
به پیروی از انوشه (Anushe, 2008) هسته نمود ناقص را هسته تهی در نظر می‌گیریم که مجوز فرافکن PartP را می‌دهد. هسته فرافکن Part، وند نشان‌گر وند تصریفی نمود ناقص («می») است. فعل واژگانی یا سبک در نتیجه ادغام صرفی با این هسته، وند («می») را جذب می‌کند. به گفته انوشه (Anushe, 2015) فرافکن‌هایی مانند زمان و نمود هسته‌پایان هستند، اما از آن جاکه ادغام صرفی فرایندی از نوع اتصال یا وندافزاری است، نخست با اتصال به یک گره، همان گره را باز تولید می‌کند و دوم محدودیتی بر جهت اتصال اعمال نمی‌کند، بنابراین می‌تواند آرایش خطی واژه‌ها را تغییر دهد. در نتیجه، وند نمود ناقص («می») به سمت راست ریشه متصل می‌شود. از سوی

دیگر، هسته زمان نیز با هسته تهی نمود ناقص ادغام صرفی می‌کند و هسته مرکب حاصل از آن، با هسته مرکب مرحله پیشین ادغام صرفی می‌کند. بنابراین، اشتراق جمله‌ای مانند (۶) را بر اساس صرف توزیعی به این صورت می‌توان نشان داد:

۶. آن‌ها می‌رفند.



شکل ۵ الف: ساخت نحوی



شکل ۵ ب: ساخت پسانحومی

پس از ادغام صرفی هسته‌ها، گره مرکب [رو+Past+Prog]+[Part+Voice+v+آماده] درج واحدهای واژگاهی می‌شود. همپایه‌سازی و پرسش‌های تأییدی شواهدی هستند که ادغام صرفی فعل واژگانی یا سبک با وند تصیریفی نمود ناقص را نشان می‌دهند. در واقع، فعل واژگانی یا سبک از درون گروه جهت بیرون رفته و به هسته تصیریفی نمود ناقص پیوسته می‌شود. از این رو، در روند حذف گروه فعلی، فعل واژگانی یا سبک به همراه پیشوند «می» خارج از گروه فعلی قرار داشته و حذف نمی‌گردد.

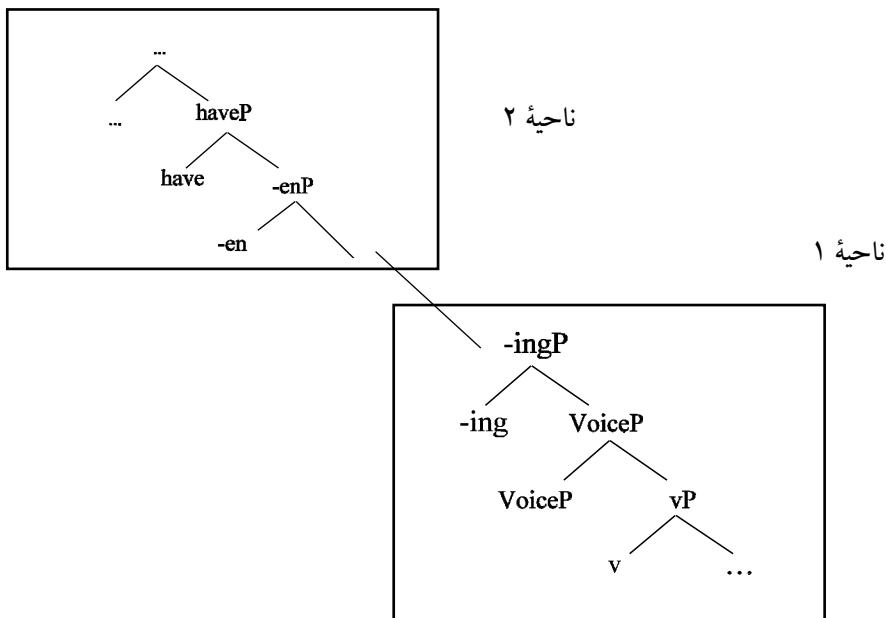
۷. الف. علی هر روز به رئیس نامه می‌نوشت، تو [vP] نمی‌نوشتی.

ب. قیمت‌ها مدام بالا می‌ره، [vP] نمی‌ره؟

به این ترتیب، ساختهای نمود کامل و ناقص را با یک سازوکار واحد می‌توانیم تحلیل کنیم. در هر دو ساخت، هسته نمود مجوز حضور وند تصیریفی را می‌دهد. این هسته تصیریفی، پس از بازنمون، با فعل واژگانی یا سبک ادغام صرفی می‌شود. تفاوت بین این دو در ساختار نحوی، این است که در نمود کامل، فرافکن نمود کامل با ریشه «باش» پر می‌شود و در نمود ناقص، تهی است. در ساختار پسانحوي نیز، همان گونه که دیدیم، وند تصیریفی نمود کامل به سمت چپ فعل واژگانی یا سبک و وند تصیریفی نمود ناقص به سمت راست فعل واژگانی یا سبک پیوسته می‌شود.

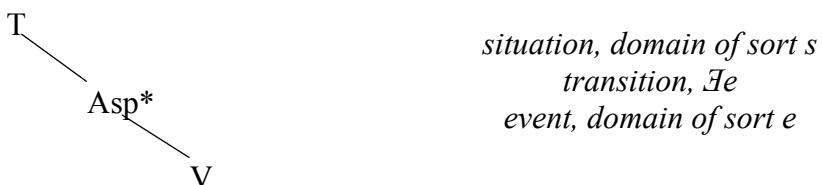
## ۵. ترتیب سلسله‌مراتبی نمود کامل و ناقص

به باور رمچند (Ramchand, 2017) پائین‌ترین گام در توصیف رویداد، دامنه فعلی است. ساخت واژه مجهول و استمراری در درون دامنه فعلی حضور دارد، اما فعل‌های کمکی و نمود کامل در لایه بالاتر قرار دارند. رمچند و سونونیوس (Ramchand, & Svenonius, 2014) دو ناحیه را از هم تفکیک می‌کنند. به باور آن‌ها، در ناحیه اول، ساخت واژه مجهول و استمراری و در ناحیه دوم، ساخت واژه نمود کامل حضور دارد.



شکل ۶: تقسیم بند به دو ناحیه مختلف (Ramchand & Svenonius, 2014)

رمچند (Ramchand, 2017) به پیروی از رمچند و سونونیوس (Svenonius, 2014) بیان می‌کند که بر فراز دامنه فعلی، جایگاه اجباری و مطلق گروه نمود است. (Asp)



شکل ۷: جایگاه گروه نمود (Ramchand, 2017)

رمچند و سونونیوس (همان) به پیروی از ریتزی (Rizzi, 1997) و پلاتزاک (Platzack, 2000) برای ساختار بند، دسته‌بندی سه‌بخشی ارائه می‌دهند. به باور آن‌ها، ساختار بند به دامنه فعلی، دامنه زمان و دامنه متمم‌ساز قابل دسته‌بندی است. از این رو، آن‌ها سه مفهوم رویداد، وضعیت و گزاره را از نخستی‌های مفهومی قوّه نطق به شمار می‌آورند و سلسه‌مراتب  $C > T > V$  را

ارایه می‌دهند. رمچند (همان) هسته نقش‌نمای نمود ناقص را متفاوت با هسته نمود کامل در نظر می‌گیرد و این هسته را در درون نخستین دامنه چرخه‌ای در ساختار بند فرض می‌کند. به باور رمچند (همان) نمود کامل هسته‌ای است که با ساخت رویدادی کامل ترکیب می‌شود و از آن، توصیفی هستی‌شناختی به دست می‌دهد، اما ساخت واژه مجھول و استمراری، مسئله‌ای زبان‌ویژه است. وی یادآور می‌شود از آن جاکه کنش‌گونه<sup>۱</sup> یکی از ویژگی‌های فعل است که با عناصر واژگانی موجود در دامنه فعلی نشان داده می‌شود، وند استمراری کنش‌گونه را به عنوان متمم خود می‌پذیرد. در این صورت، می‌توان به درستی فرض کرد که وند استمراری فرافکنی‌های فعلی پویا را انتخاب بر می‌گزیند، نه فرافکنی‌های فعلی ایستا را.

8. a) John is dancing the tango

b) John is knowing the answer (Ramchand, 2017, 12a-b).

با فرض اینکه محدودیت‌های انتخابی کاملاً موضعی هستند (Baltin, 1989)، تکواز استمراری محدودیت‌هایی انتخابی را بر کنش‌گونه گروه فعلی که با آن ترکیب می‌شود، اعمال می‌کند. همین امر نمایان گر آن است که تکواز استمراری باید آن قدر به گروه فعلی نزدیک باشد تا بتواند ساخت رویدادی فعل را انتخاب کند. از سوی دیگر، نمود کامل فاقد این ویژگی است و با کنش‌گونه ترکیب نمی‌شود.

این تحلیل به خوبی می‌تواند ساخت‌هایی را که در فارسی، ساخت‌های کامل استمراری خوانده می‌شوند، تبیین کند.

۹. الف) علی در این سال‌ها همیشه درس می‌خوانده است.

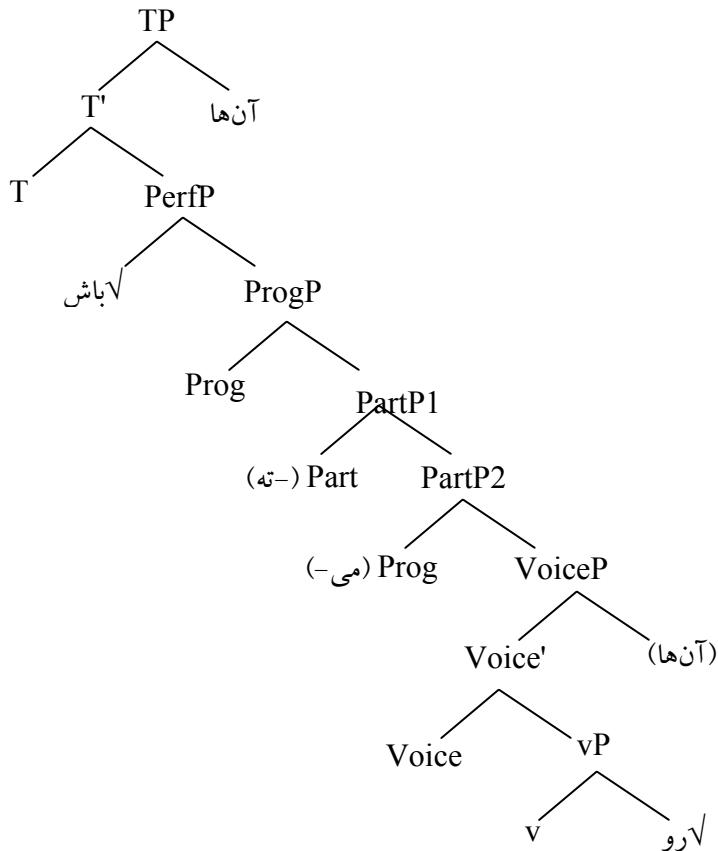
ب) کودک بازی می‌کرده است.

بر اساس فرض‌های پیش‌گفته، ساخت جمله (۱۰) به این صورت است:

۱۰. الف) آن‌ها می‌رفته‌اند.

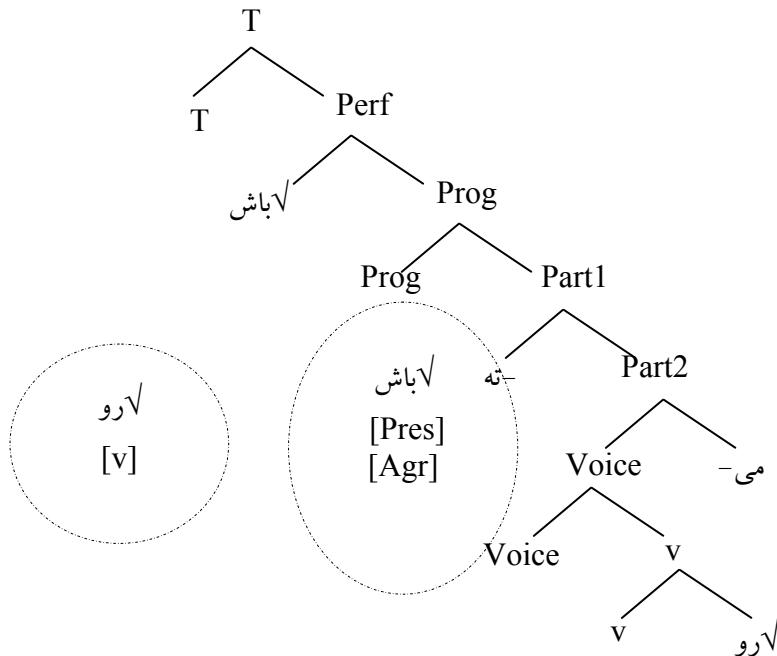
---

<sup>1</sup> actionsart



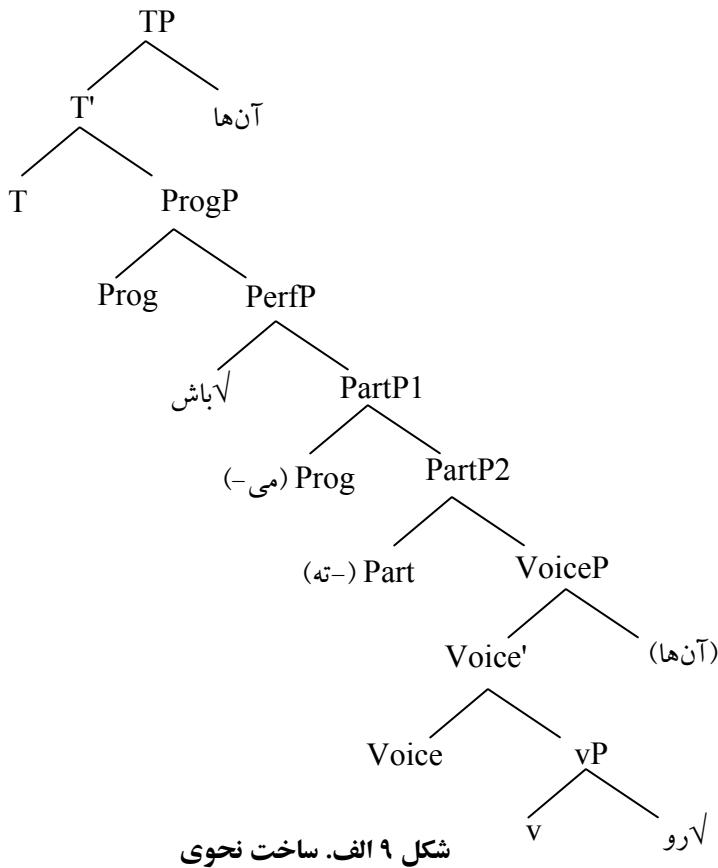
شکل ۸ الف: ساخت نحوی

ریشه «\Ro» پس از ادغام صرفی با هسته‌های نقش‌نما، در هر مرحله گره مرکبی را تشکیل داده و با هسته بالاتر ادغام صرفی می‌شود. همان گونه که دیدیم، ادغام صرفی محدودیتی بر جهت اتصال وارد نمی‌کند. به این ترتیب، وند نمود ناقص «مـیـ» به سمت راست برونداد مرحله پیشین، یعنی گره مرکب [V+Ro+v] متصل می‌شود. از سوی دیگر، وند تصريفی نمود کامل («ـتـه») به سمت چپ برونداد مرحله پیشین، یعنی گره مرکب [M+Ro+v] متصل می‌شود. هسته T نیز با هسته Perf و Prog ادغام صرفی می‌کند تا به برونداد ادغام صرفی مرحله پیش متصل شود. با اعمال فرایند درج واژ، از میان واژگونه‌های مختلف ریشه «\Bash»، در این بافت، واژگونه «ـانـد» درج می‌شود و این نشان‌دهنده همجوشی هسته نمود کامل («\Bash») و T با مشخصه [Pres, 3<sup>rd</sup> Pl] است.

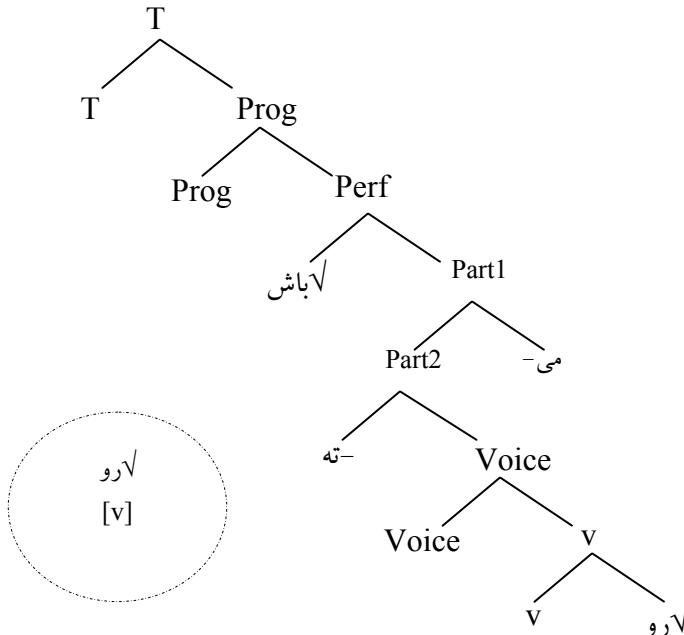


شکل ۸ ب: ساخت پسانحومی

فرایندهای پسانحومی ادغام صرفی و همجوشی هسته‌ها نمایان‌گر این است که دو فرافکن نمود ناقص و کامل دارای ترتیب ثابتی هستند. همان گونه که در ساخت نحوی، ترتیب این دو فرافکن را جابه‌جا کنیم، پس از ادغام صرفی، ساختی نادستوری به صورت نمودار (۹) ایجاد می‌شود:



در این ساختار نحوی فرضی، پس از ادغام صرفی چنین ساختی را خواهیم داشت.



شکل ۹ ب: ساخت پسانحومی

پس از ادغام صرفی ریشه «لارو» با هسته‌های نقش‌نمای بالاتر، گره مرکبی به این قرار ایجاد می‌شود: [[می+لارو+]+[باش+[Part+Voice+v+]]] تشكیل می‌شود. همان گونه که می‌دانیم، فرایند پسانحومی همجوشی، دو گره پایانی را که با یک‌دیگر خواهند، می‌گیرد و آن‌ها را در یک گره منفرد همجوش می‌کند. در این ساختار فرضی، به سبب وجود گره مداخله‌گرِ Prog، بین هسته Perf و دو گره Pres و Agr همجوشی انجام نمی‌گیرد، در نتیجه، بین آن‌ها فقط ادغام صرفی انجام می‌گیرد و گره مرکب [[باش+آند]] ایجاد می‌شود. پس از ادغام صرفی و در نتیجه فرایند درج واژه، ساخت نادستوری «\*می‌رفته باشند» ایجاد می‌شود.

## ۶. نتیجه‌گیری

در این پژوهش، جایگاه ساختاری فرافکن نمود و ارتباط آن با فرافکن زمان با استناد به دو فرایند ادغام صرفی و همجوشی که از فرایندهای پسانحومی دخیل در تولید ساخت‌ها در صرف توزیعی به شمار می‌روند، بررسی شد. در این تحلیل، بر پایه آموزه‌های صرف توزیعی، گروه فعلی در فارسی، ساختاری سه‌لایه‌ای در نظر گرفته شد که از سه لایه گروه ریشه، گروه فعلی کوچک و

گروه جهت تشکیل شده است. بر بنای حرکت نحوی فعل در سطح نحوی و ادغام صرفی فعل با هسته‌های نقش‌نمای بالاتر، یعنی نمود و زمان در سطح پسانحوی نشان داده شد که فرافکن نمود بر فراز گروه فعلی و ذیل گروه زمان قرار دارد. واژگونگی ریشه که در نظریه صرف توزیعی بر اساس ادغام صرفی تبیین می‌شود و نیز، ادغام صرفی که خود، فرایندی است که بر اساس مجاورت گره پیش می‌رود، شاهدی بر این ادعاست. افزون بر این، با استناد به ادغام صرفی و همجوشی نشان داده شد که نمود ناقص نسبت به نمود کامل، رابطه نزدیک‌تری با فعل دارد. این فرضیه با استناد به این دو فرایند پسانحوی در ساخت‌های «حال کامل استمراری» فارسی ثابت شد. همان‌گونه که جایگاه ساختاری این دو فرافکن را جایه‌جا کنیم، ساختی غیر دستوری تولید می‌شود و برای نمونه، به جای «می‌رفته‌ام»، ساخت نادستوری «\*می‌رفته باشم» تولید می‌شود.

## فهرست منابع

- ابوالحسنی چیمه، زهرا (۱۳۹۰). «انواع نمود واژگانی در افعال فارسی. ادب فارسی». دوره ۱. شماره ۶. صص. ۱۰۱-۱۲۰.
- انوشه، مزدک (۱۳۸۷). ساخت جمله و فرافکن‌های نقش‌نمای آن در زبان فارسی: رویکردی کمینه‌گرا. رساله دکتری. دانشگاه تهران.
- انوشه، مزدک (۱۳۹۴). «فرافکن‌های نمود و زمان در صفت‌های فاعلی مرکب بر پایه نظریه صرف توزیعی». جستارهای زبانی. دوره ۶. شماره ۵. صص ۴۹-۷۲.
- انوشه، مزدک (۱۳۹۶). «جایگاه فرافکن نفی و مجازدھی به هیچ واژه‌ها در فارسی بر پایه نظریه صرف توزیعی». پژوهش‌های زبانی. دوره ۸. شماره ۱. صص ۲۰-۱.
- انوشه، مزدک (۱۳۹۷). «بازنگری در تصریف گذشته در زبان فارسی بر پایه نظریه صرف توزیعی». جستارهای زبانی. دوره ۹. شماره ۱. صص ۵۷-۸۰.
- انوشه، مزدک و گوهر شریفی (۱۳۹۸). «گروه فعلی شکافته در فارسی: تمایز هسته جهت و فعل کوچک». مطالعات زبان و گویش‌های غرب ایران. سال ۷. شماره ۲۴. صص ۳۳-۴۸.
- برزگر، حسن و غلامحسین کریمی دوستان (۱۳۹۶). «نمود واژگانی در افعال مرکب مشتق از صفت در زبان فارسی». پژوهش‌های زبانی. دوره ۸. شماره ۱. صص ۴۱-۵۷.
- داوری، شادی (۱۳۹۳). «نمود تکمیلی در زبان فارسی». پژوهش‌های زبان‌شناسی تطبیقی. دوره ۴. شماره ۷. صص ۱۶۹-۱۹۱.
- درزی، علی و مزدک انوشه (۱۳۸۹). «حرکت فعل اصلی در فارسی: رویکردی کمینه‌گرا». زبان‌پژوهی. سال ۲. شماره ۳. صص ۲۱-۵۵.
- درزی، علی و سمیرا جعفری (۱۳۹۸). «بررسی مقوله‌های نمود و زمان فارسی در قالب هندسه مشخصه‌ها».

پژوهش‌های زبانی. دوره ۱۱. شماره ۲. صص ۹۷-۱۱۸.

دستلان، مرتضی، زینب محمد ابراهیمی، راضیه مهدی‌بیرقدار و بلقیس روشن (۱۳۹۵). «نمود در زبان فارسی؛ نگاهی نو بر پایه رویکرد شناختی بسط استعاری و مؤلفه‌های نمودی». *جستارهای زبانی*.

دوره ۷. شماره ۳. صص ۶۹-۸۶.

رضابی، والی (۱۳۹۱). «نمود استمراری در فارسی معاصر». *فنون ادبی*. سال ۴. شماره ۱. صص ۷۲-۹۹.

غنچه‌پور، موسی و زهره احمدی‌پور اناری (۱۳۹۹). «نمود واژگانی در زبان فارسی: مطالعه‌ای بر پایه رویکرد سنجه‌ای». *مطالعات زبان‌ها و گویش‌های غرب ایران*. سال ۸ شماره ۲۸. صص ۷۳-۹۴.

## References

- Abolhassani Chime, Z. (2011). Types of lexical aspect in Persian verbs. *Persian Literature*, 1(6). 101-120 [In Persian].
- Anushe, M. (2008). The structure of sentence and its functional projections in Persian (PhD dissertation). University of Tehran. Tehran, Iran [In Persian].
- Anushe, M. (2015). Aspect and tense in the complex agentive adjectives: A distributed morphology approach. *Language Related Research*, 6(5). 49-72 [In Persian].
- Anushe, M. (2017). The position of negP and licensing n-words in Persian: A distributed morphology approach. *Journal of Language Research*. 8(1). 1-20 [In Persian].
- Anushe, M. (2018). A revision of Persian past tense inflection: A distributed morphology approach, *Language Related Research*, 9 (1). 57-80 [In Persian].
- Anushe, M., & Sharifi, G. (2018). Split verb phrases in Persian: The distinction of voice and little v. *Journal of Western Iranian Languages and Dialects*. 7(24). 33-48 [In Persian].
- Baltin, M. R. (1989). Heads and projections. In Mark R. Baltin and Anthony S. Kroch (eds.), *Alternative conceptions of phrase structure* (pp. 1-6). Chicago: University of Chicago Press.
- Barzegar, H., & Karimi Doustan, Gh. (2017). Lexical aspect in Persian deadjectival complex predicates. *Journal of Language Researches*, 8 (1), 41-57 [In Persian].
- Bobaljik, J. D. (1999). Implications of telic agreement asymmetries. In S. S. Chang; L. Liaw & J. Ruppenhofer (eds.), *Proceedings of Berkeley linguistic society* (pp. 299-310). Berkeley: Berkeley Linguistic Society.
- Comrie, B. (1976). *Aspect: Cambridge textbooks in linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Darzi, A., & Anushe, M. (2010). The main verb movement in Persian: A minimalist approach. *Journal of Language Research* 2(3). 21-55 [In Persian].
- Darzi, A., & Jafari, S. (2019). A feature-geometric approach to grammatical tense and aspect in Persian. *Journal of Researches in Linguistics* 11(2). 97-118 [In Persian].
- Dastlan, M., Mohammadebrahimi, Z., & Rovshan, B. (2016). Aspect in Persian: A new perspective based on the cognitive metaphorical extension approach and aspectual features. *Language Related Research* 7(3). 69-86 [In Persian].

Persian].

- Davari, Sh. (2014). Completing aspect in Persian. *Comparative Linguistic Research* 4(7). 169-191 [In Persian].
- Embick, D. (2010). *Localism versus globalism in morphology and phonology*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Embick, D. (2015). *The morpheme: A theoretical introduction*. Berlin: Walter De Gruyter.
- Ghonchepour, M. & Ahmadipooranari, Z. (2020). Lexical aspect in Persian: A study based on scalar theory. *Journal of Western Languages and Dialects* 8(28). 73-94 [In Persian].
- Halle M. and A. Marantz (1993). Distributed morphology and the pieces of inflection. In K. Hale& S. J. Keyser (eds.) *The View from Building 20: Essays in Linguistics in Honor of Sylvain Bromberger* (pp. 111-176). Cambridge, MA: MIT Press.
- Harley, H. (2009). The morphology of nominalizations and the syntax of vP. In A. Giannakidou and M. Rathert, (eds.) *Quantification, Definiteness, and Nominalization*, (pp. 320-342). Oxford: Oxford University Press.
- Harley, H. (2013). External arguments and the mirror principle: On the distinctness of voice and v. *Lingua*. 125. 34-57.
- Lyons, J. (1996). Subjective motion and English and Japanese verbs. *Cognitive Linguistics*. 7. 183-226.
- Marantz, A. (1984). *On the nature of grammatical relations*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Marantz, A. (1988). Clitics, morphological merger, and the mapping to phonological structure. In M. Hammond and M. Noonan (eds.) *Theoretical Morphology* (pp. 253-270). New York.
- Pfau, R. (2009). *Grammar as processor: A distributed morphology account of spontaneous speech errors*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
- Ramchand, G. (2017). The event domain. In R. D'Alessandro, I. Franco, and A. Gallengo (eds.) *The Verbal Domain* (pp. 233-254). Oxford: Oxford University Press.
- Ramchand, G. & Svenonius, P. (2014). Deriving the functional hierarchy. *Language Sciences*. 46. 152-174.
- Rezaei, V. (2012). The progressive aspect and its manifestation in contemporary Persian. *Literary Arts*. 4(1). 72-99 [In Persian].
- Siddiqi, D. (2009). *Syntax within the word: Economy, allomorphy and argument selection in distributed morphology*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Trommer, J. (2002). The post-syntactic morphology of the Albanian preposed article: Evidence for distributed morphology. *Balkanistica*, 15. 349–364.
- Trommer, J. (2016). A postsyntactic morpheme cookbook. In D. Siddiqi & H. Harley (eds.) *Morphological Metatheory* (pp. 59-94). Netherlands: John Benjamins Publishing Company.

